

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
201101274-/VEF

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
12/00476-2/MHN

Dato
13. august 2012

Høringsuttalelse - Utredning om formidling av grunnbok- og matrikkelinformasjon fra Statens kartverk

Vi viser til høringsbrev fra Miljøverndepartementet av 10. mai 2012 vedrørende utredning om formidling av grunnbok- og matrikkelinformasjon fra Statens kartverk.

Datatilsynet vil innledningsvis presisere at Miljøverndepartementet har gjort en god jobb med å utrede og hensynta personvernmessige konsekvenser i forslaget.

Generelt om tinglysningsinstituttet og tilgang til eiendomsinformasjon

Etter Datatilsynets vurdering er det en uheldig utvikling at personopplysninger som det offentlige får tilgang til i kraft av sine ulike roller skal være fritt tilgjengelig for andre. Personvernet krenkes ikke bare når hemmelig og taushetsbelagt informasjon kommer på avveier, men også når allerede offentlig tilgjengelige opplysninger blir gjort enda mer tilgjengelige – når vi føler at vi mister kontrollen over opplysningene om oss selv. Av denne grunn reagerte en stor andel av befolkningen på mediernes publisering av skattelister. Og derfor reagerer Datatilsynet på argumentasjonen til dem som ønsker et frislipp av offentlige personopplysninger, herunder eiendomsinformasjon.

Det har fra flere hold vært hevdet at *siden tinglyste dokumenter per definisjon er offentlige tilgjengelige, vil en restriktiv tilgang til slik informasjon være i strid med en 1000-årig tradisjon*. Personvernlovgivningen legger opp til at enhver skal ha mest mulig kontroll med egne opplysninger. Denne retten til kontroll forsterkes i forslaget til personvernforordning som nå er til høring i EØS-landene. Retten til å samtykke og plikten til å informere om bruk av opplysninger er utslag av dette prinsippet. Det samme er formålsbestemt bruk av personopplysninger; dersom personopplysninger skal brukes til helt nye formål enn det de har vært innsamlet for, skal den registrerte som hovedregel samtykke til dette.

Så hva var så formålet med tinglysningsinstituttet da dette ble innført? I henhold til Wikipedia¹ har *Tinglysning i Norge ... sin opprinnelse tilbake til vikingtiden, da viktige avtaler mellom to parter ble kunngjort muntlig på det lokale tinget. Hensikten med å lese opp avtalene på tingplassen var å ha vitner til å bekrefte avtalene. Etter hvert som samfunnsutviklingen*

¹ <http://no.wikipedia.org/wiki/Tinglysning>

fortsatte, kom behovet for å dokumentere avtalene skriftlig. ... Etter at det ble opprettet et register for fast eiendom (matrikkel), kunne avtaler knyttes til de enkelte eiendommene. Det ble behov for en offentlig oversikt over både eiendommer og avtaler, og det ble opprettet ulike "sorenskriverembeder" rundt om i landet, ledet av en sorenskriver.

Det fremstår følgelig som om formålet med tinglysingsinstituttet er å skape notoritet for avtaler. Det å spre informasjonen til flest mulig mennesker var følgelig ikke et mål i seg selv. I dag har vi imidlertid andre og mer presise virkemidler for å skape notoritet.

Tinglyste data er av stor betydning for ulike bransjer og privatpersoner, jf. høringsnotatet. Det er viktig at de som har behov for slike opplysninger får tilgang til korrekt informasjon på en grei måte. Samtidig er det etter Datatilsynets vurdering nødvendig å begrense tilgangen for de som *ikke* har et rettslig behov for informasjonen. Slik Datatilsynet leser høringssaken har Miljøverndepartementet og arbeidsgruppen foretatt gode vurderinger av hvordan personvernulempene kan begrenses, samtidig som brukeres behov for korrekt informasjon blir ivaretatt.

Merknader til forslaget til forskrift

Datatilsynet kommenterer ikke de enkelte punktene i rapporten utover det generelle omtalt ovenfor, samt hvordan prinsippene er nedfelt i forskriftsforslaget. Vi har imidlertid merket oss at prosjektgruppen i punkt 13 anbefaler at Miljøverndepartementet løpende vurderer behovet for regelendringer etter hvert som man ser hvordan dataene faktisk blir behandlet fordi det kan være vanskelig å overskue alle personvernmessige konsekvenser av forslaget.

Til § 2

Datatilsynet støtter de foreslåtte begrensingene i søkemulighetene.

Til § 3

Datatilsynet anser det som positivt at Statens kartverk skal ha en godkjenningsordning for de som har behov for tilgang til personopplysninger fra grunnboken, jf. kravet til særskilt behov. Det samme gjelder muligheten for å sette vilkår for bruk og viderebruk.

Datatilsynet antar at det har falt ut noe fra første setning i tredje ledd. Datatilsynet er usikker på hvilke vedtak Statens kartverk kan fatte etter tredje ledd, jf. siste setning.

Til § 4

Det foreslås at Datatilsynet skal kunne samtykke til at brukere kan gis adgang til søking for direkte oppslag eller utskrift fra grunnboken med fullt fødselsnummer på hjemmelshaver og saksøkte ved tvangsforretninger, samt få opplysninger som nevnt i matrikkellova § 30, første ledd bokstav d. Datatilsynet savner en nærmere beskrivelse av hva som er tenkt lagt til grunn her, herunder hvilke vilkår som må oppfylles for å gi slik tilgang. Datatilsynet antar at et "særskilt samtykke" må gis i form av et enkeltvedtak, men stiller spørsmål ved behovet for dette.

Datatilsynet ser positivt på plikten avgiver av eiendomsopplysninger har til å informere mottakeren om at vedkommende er ansvarlig for at behandlingen skjer i samsvar med aktuell

lovgivning, selv om mottakers plikt til å følge personopplysningsloven også følger direkte av personopplysningsloven. Datatilsynet er videre positive til at det stadfestes at bruk av grunnbok- og matrikkelinformasjon til reklame- eller markedsføringsformål er uforenelig med formålet med tinglysningsinstituttet. Datatilsynet legger til grunn at også annen bruk kan nødvendiggjøre innhenting av samtykke fra den opplysningene gjelder.

Datatilsynet er av den oppfatning at det fremstår som uklart på hvilket nivå tilgangskontrollen skal utføres – på virksomheten som sådan eller per bruker.

Datatilsynet leser siste ledd slik at virksomheter som skal få tilgang til eiendomsinformasjon blant annet må oppfylle personopplysningslovens krav til internkontroll. For Datatilsynet er det imidlertid uklart om dette skal dokumenteres overfor Statens kartverk, jf. annet punkt. Det stilles eventuelt spørsmål ved om dette er hensiktsmessig.

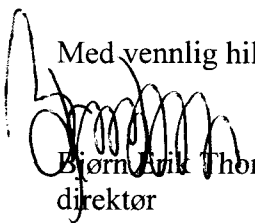
Til § 5

Datatilsynet stiller spørsmål ved arbeidsfordelingen mellom Datatilsynet og Statens kartverk med hensyn til vurderingen av om personvernlovgivningen er brutt. Tilsynet antar at dette eventuelt må avklares nærmere.

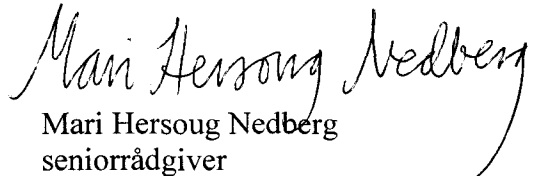
Til § 8

Datatilsynet gjør oppmerksom på at personopplysningsloven § 7 nå er endret slik at opinionsdannende formål ikke lenger er særskilt angitt. Tilsvarende endringer bør gjøres i § 8 i forskrift om avgivelse av eiendomsinformasjon.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Mari Hersoug Nedberg
seniorrådgiver

Kopi: Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet,
v/Statsforvaltningsavdelingen, Pb 8004 Dep, 0030 Oslo